

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı
08 Temmuz 2019

Tarih :
Sayı : 1081

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 09.07.2019
Sayı: -120.10-E.00000501198

E.00000501198

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlk ve Orta dereceli okullarda okuyan Alevi öğrencilere ve Alevilik inancına yönelik nefret söylemi içeren ayrımcı politikaların araştırılması, ayrıca bu söylemin önüne geçilmesi için çözüm önerileri geliştirilmesi amacıyla, Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince ekte sunulan gerekçe çerçevesinde Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Av. Abdurrahman KUTDERE
Adıyaman Milletvekili
Anayasa Komisyonu Üyesi

Metin İLTİHAN
Karseli Milletvekili

Seydi Pınarlı
İst. Mu.

Ali Akkurt
Mersin Mu.

Servet ÜNSAL
Ankara Milletvekili

Suzan Şahin
Hatay Mu.

Seydi TORUN
Ordu Mu.

Ali Öztürk
Kahramanmaraş Mu.

İrfan KARLAN
Gaziantep Mu.

Veli AĞBABA
Malatya Mu.

Ahmet ZARFI
Adana Mu.

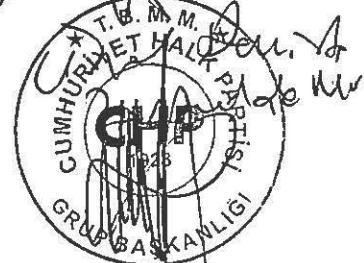
Gülizar Bicer Karaca
Denizli Mu.

Burhanettin BULUT
Adana Mu.

Alpay Antik
Mardin Mu.

Gülşen Bilici
Aydın Mu.

Tahsin Tarhan
Kocaeli Milletvekili

E.00000501198

GEREKÇE

Alevilik, kendine has öğretileri, kurumları ve ritüelleri olan kadim bir inanç sistemidir. Türkiye nüfusunun 12-15 milyonluk bir kısmını oluşturduğu tahmin edilen Alevi kesimin inanç ve ibadet taleplerinin dikkate alınmaması, toplumda ayrımcılık yaşanmasına ve Alevilerin kendilerini özgürce ifade edememelerine yol açmaktadır. Bu durum toplumun Alevi kesimi üzerinde psikolojik baskı yaratmaktadır. Bu durumun kökeni kuşkusuz tarihsel bir süreçte yayılmaktadır. Sorunun göz ardı edilmesi ise büyüyen önümüzdeki kuşaklara aktarılması anlamına gelir.

Alevilerin tarihsel süreçle birlikte şekillenen, şehir kültürünün gelişimiyle birlikte ortaya çıkan ve ibadethaneleri olarak kabul ettikleri Cem evleri, cami, kilise ve sinagog gibi ibadethane statüsüne sahip olamadığı için iç hukukta tanınan hak ve imtiyazlardan yararlanamamaktadır. Alevi inancının gereklerinin yerine getirilmesi için Devlet bütçesinden ödenek ayrılmamaktadır. Bu anlayış devletin tüm din ve inançlara eşit, objektif olma ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi dersinin zorunlu olması, derslerde Alevi öğretisinin yok sayılması din ile vicdan hürriyetine aykırıdır. Bu durum, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ile de tescillenmiştir. Yürütülen bu resmi politika ise, söylemsel bazda günlük hayata da yansımaktadır. Bu günlük hayatın temel taşlarının döşendiği yer ise okullardır.

Ulusal bazda yayın yapan BirGün Gazetesi'nde köşe yazarı Turan Eser 15 Ocak 2019 tarihinde, Alevi öğrencilerin yalnızca son dönemlerde yaşadıkları nefret söylemi örneklerini bir araya toplamıştır. Makalede geçen ayrımcı ve nefret söylemi içeren örnekler şu biçimdedir;

27 Aralık 2018 tarihinde İstanbul Arnavutköy Şehit Demet Sezen Çok Programlı Anadolu Lisesi'nde yaşanmıştır. Bu okuldaki din dersi öğretmenini M.Y, Alevilere yönelik ayrımcılık yapmıştır. Aile ve öğrencinin ifadesine göre; bir öğrenci *"Aleviler neden oruç tutmuyor? Neden namaz kılmıyor"* diye sormuş, Din dersi öğretmenini M.Y ise *"Çünkü onlar Ramazan değil, Matem ve Hızır Orucu tutar ve ibadetleri ise namaz değil, Cem'dir"* demek yerine, *"Onlar Peygamber'e inanmıyorlar, Hz. Ali'ye inanıyorlar. O yüzden namaz kılmıyor, oruç tutmuyorlar"* diye cevaplamıştır. Öğretmenin bu sözlerine tepki gösteren C.E isimli Alevi öğrenci, bu öğretmenin sert tepkisine maruz kalıp, ders boyunca sınıftan dışarı çıkartılmıştır. Öğretmen *"Senin notunu kıracağım"* diyerek C.E'yi tehdit etmiştir. C.E, sınıfta yaşadığı bu olaydan dolayı psikolojik sorunlar yaşamıştır. Alevi olması nedeniyle, arkadaşlarının gözü önünde kendisine yönelen bu ayrımcı, dışlayan ve nefret içeren söylemden dolayı ailesine zaman zaman *"Bugün okullar tatil"* diyerek okula gitmemekte, *"Bu konunun bir an önce kapanmasını istiyorum. Her yerimden sivilce çıktı. Yine tartışma çıkacak diye okula gitmek istemiyorum"* diyerek, yaşadığı olayın derin etkisinden kurtulamadığını anlatmaktadır. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ise *"Bu konuyu araştırıyoruz"* demekle yetinmiştir.

Alevi öğrencilerine yönelik ayrımcılık ve nefret söylemi içeren bu vaka münferit değildir.

Yazar Eser verdiği örneklerle şöyle devam etmektedir; Sivas Atatürk Lisesi'nde tarih öğretmeni, öğrencisini *"Sen namaz kılmıyor musun? Abdestin kabul edilmez"* diye azarlayıp, Alevi olduğunu öğrenince de, dersten sonra öğrencisini yumruklamıştır.

E.00000501198

İzmir'in Bayraklı ilçesi Cemil Atlas Ortaokulu beşinci sınıf öğrencilerine din kültürü ve ahlak bilgisi dersi veren ücretli öğretmen İ.T. sınıfındaki Alevi öğrencileri ayağa kaldırıp zorla **"Kelime-i Şehadet getirmelerini"** istemiştir. Sultanbeyli Mareşal Fevzi Çakmak Ortaokulu'nda, Din dersi öğretmeni Alevi öğrencileri göstererek **"Oruç Tutmuyorlar. Vatana millete hayırları yok"** diye hakaret e dip, hedef göstermiştir. İstanbul, Arnavutköy ilçesinde bulunan Cumhuriyet Ortaokulu'nda bir öğretmen, **"Alevilerin yaptığı yemek yenmez"** demiştir.

Ankara'da bir lisede mescit açmak için, öğrencilerinden zorla imza toplayan tarih öğretmeni N.I, dağıttığı dilekçeleri imzalamayan Alevi öğrencileri sınıftaki Sünni arkadaşlarında ayrı yerlere oturarak ayrımcılık yapmış, ardından **"Komünistler ve Aleviler kucak kucağa oturan milletlerdir"** diyerek itibarsızlaştırmıştır.

Tokat'ın Erbaa ilçesinde bulunan Coşkun Önder Anadolu Lisesi'ndeki bir din dersinde M.Ö **"Aleviler Cemevi gibi bir ibadethane çıkardılar, onun da Kuran'da ismi geçmiyor, aslı astarı yok. Cem diye sazlı-sözlü, bayanlı-erkekli bir ibadet şekli geliştirmişler: Böyle bir ibadet olmaz"** ifadelerini kullanmıştır.

Eskiye dönecek olursak, 2007 yılında, TBMM İnsan Hakları Alt Komisyonu raporuna konu olan bir vaka ve sonucu, bugün okullarda görülen ayrımcı politikaların nedenini ortaya koyar niteliktedir. Esenyurt Programlı Lisesi edebiyat öğretmeni Zeki Yılmaz, Burak Kul isimli öğrencisini adeta Alevi olduğu gerekçesiyle tartaklamıştır. Büyükçekmece Çok Programlı Lisesi birinci sınıfta öğrenim gören 14 yaşındaki Burak'ın edebiyat öğretmeni Yılmaz **"Bu sınıfta Alevi var mı?"** diye sormuştur. İddianameye göre, Burak ayağa kalkıp **"Ben Aleviyim"** deyince, öğretmen de **"Alevi öğrencilerim benden çok çektiler"** diye yanıt verdi. Burak, birkaç gün sonra **"Derste konuştuğu gerekçesiyle"** darba uğradı, doktor raporu aldı. Aile şikayetçi oldu ancak dava üç yıl sonra açılabilirdi. 7 yıl süren dava, ayrımcı ve dayakçı öğretmene toplamda 4 bin 400 lira para cezası kesilmesi ve cezasının ertelenmesiyle sonuçlanmıştır. Bu durum, insan hakkı ihlalidir.

Burak Kul olayında dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan Kul'u arayıp **"Geçmiş olsun"** demiştir. Bu söylemin sürekliliğinin sağlanabilmesi ve resmi politika halini alması, okullarda görülen ayrımcılığın temellerine şimdilik en azından kibrit suyu dökülmesine vesile olacaktır.

AİHM'in hukuka aykırı bulduğu, zorunlu din derslerinde Alevi çocuklarına yönelik ayrımcılık ve nefret söylemi yukarıda aktardığımız örneklerden de görüldüğü üzere, bugün de tüm hızıyla devam etmektedir. Değişen yeni eğitim sistemiyle birlikte, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi derslerinin ağırlığının artacağı göz önünde bulundurulduğunda, okullara öğretmenler, yöneticiler üzerinden hakim olan ve öğrencilere yayılan bu ayrımcı politikanın ileriki yıllarda gelebileceği aşama düşündürücüdür.

Bütün bu gerekçeler nedeniyle, TBMM çatısı altında konuyla ilgili bir meclis araştırmasının yapılması, gelecek yıllarda yaşanması muhtemel olan sorunlar ve ayrımcılığın önüne geçmek ve toplumda huzur içinde yaşamak yönünde adım atmak açısından belirleyici önemdedir.

E.00000501198

